

1864. **Swensk** № 41.
författnings-Samling.

(Uppläses från Prebikstolen.)

Kongl. Maj:ts Nådiga Förordning,

angående utwidgad näringsfrihet;

Gifwen Stockholms Slott den 18 Juni 1864.

Wi CARL, med Guds Råde, Sveriges, Norriges, Götas och Wendes Konung, gøre weterligt: att, sedan Rikets sednast församlade Ständer hos Dß gjort underdånig framställning om ändring i författningarne rörande rättigheten att idka handel och annat borgerligt näringsyrke samt om upphäfwande af wiåa delar utaf Handelsbalken, Wi, efter pröfning af ej mindre Rikets Ständers i sådant afseende afgifna förslag, än andra dermed sammanhängande, till Dß inkomna, underdåniga framställningar, samt Wårt och Rikets Commerce-Collegii inforbrade underdåniga betänkande och förslag i ämnet, funnit godt att, till beredande af mera utwidgad näringsfrihet, i nåder förordna:

Allmänna stadganden angående rättighet att idka handel eller annat näringsyrke.

§ 1.

Swensk man eller qwinna är, med de undantag och inåfrånkningar samt under de wilkor i öfrigt, som här nedan upptagas, berättigad att i stad eller å landet idka han-

dels- eller fabriksrörelse, handtwerk eller annan handtering; att till utrikes ort utföra eller derifrån införa samt inrikes orter, emellan fortskaffa waror, äfwen som att reda i skepp för såwäl inrikes som utrikes fart.

§ 2.

För rättigheten att idka grosshandel eller försälja waror i bod eller från annat upplagsställe, eller att, med biträde af annan än hustru och hemmawarande barn, till affalu tillwerka fabriks- och handtwerksarbeten, eller såsom yrke utöfwa annan handtering, fordras såsom wilkor att hafwa god frejd samt råda öfwer sig sjelf och sin egendom.

Enahanda wilkor gäller för den, som utom den ort, der han är bosatt, will sjelf eller genom annan fringsföra och annorlunda än å marknad till salu utbjuda waror. Sådan handlande skall medföra intyg om behörigen werkställd anmälan enligt § 9, eller ock wederbörande embetsmyndighets för ändamålet utfärdade påf.

§ 3.

Den, som har kronouppbörd om händer, eller är allmän åflagare, eller såsom tiensteman eller betjent wid tullverket anställd, eger icke idka handelsrörelse, så länge han i tienst är.

§ 4.

Gift qwinna, som med mannen sammanleswer, är oförhindrad att idka handel eller annat näringsyrke, såwida mannen sådant tillåter och ifläder sig ansvarighet för de förbindelser, hon i och för rörelsen kan komma att ingå; dock må handelsrörelse ej idkas af den, hwars man enligt § 3 ej eger sådan rörelse idka.

§ 5.

Efter näringsidkares död må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning fortsättas under ett år.

§ 6.

Omyndig kan jemwäl winna rättighet att idka handelsrörelse eller annat näringsyrke, så wida förmyndaren dertill samtycker och ifläder sig sådan ansvarighet för den omyndiges förbindelser, som i § 4 är omförmäld.

Under enahanda wilkor må, dereft handlande eller annan näringsidkare warder ställd under förmyndarewård, rörelsen kunna fortfattas.

§ 7.

Sådan fabrik, derwid för tillwerkningens åstadkommande fordras kemisk behandling, och der felaktigt förfarande kan medföra eldfara eller wåda för lif eller helse, må icke drifwas af annan än den, som antingen sjelf eger tillförlitligen intygad skicklighet att sådan inrättning förestå, eller wisar sig hafwa dertill antagit annan person med sålunda witsordad insigt i yrket.

§ 8.

Swad genom § 1 är stadgadt om rättighet att idka handel eller annat näringsfång eger icke tillämpning å:

- a) bokhandel eller boktryckeri;
 - b) tillwerkning eller försäljning af bränwin samt handel med andra brända eller distillerade spirituösa drycker;
 - c) källare-, winskänks-, schweitzeri-, wårdschus-, traktörs-, frog- eller annan dylik rörelse;
 - d) tillwerkning eller försäljning af frut;
 - e) handel med gifter eller andra wådliga ämnen;
 - f) apotheksrörelse eller handel med apothekswaror;
 - g) mjöl- eller sågqwarnars drifwande;
 - h) utöfning af badareyrket;
 - i) orgelbyggeri, och
 - f) skorstensfejareyrkets utöswande i stad,
- hwarom allt finnes särskildt stadgadt.

§ 9.

Mom. 1. Den, som will i stad eller under stad lydande köping idka grofhandel eller försälja waror i bod eller från annat upplagsställe eller, med biträde af annan än hustru och hemmawarande barn, till affalu tillverka fabriks- och handwerksarbeten, eller såsom yrke utöfwa annan handtering, skall skriftligen anmäla sig hos stadens magistrat eller, der sådan icke finnes, hos wederbörande stadsstyrelse, och derwid aflemna det eller de betyg, som, på grund af stadgandena i §§ 2, 4, 6 och 7, i hwart särskildt fall erfordras.

Sfwer dem, som sälunda sig anmäla, föres särskild förteckning. Tugifna betyg skola och särskildt förwaras.

Mom. 2. Will någon å landet eller i köping, som af wiß stad icke är beroende, utöfwa näringsyrke i det omfång, nästföregående mom. affer, göres, med uppgift om den socken, der näringen skall utöfwas, anmälan hos Wår Befallningshafswande i länet eller Kronofogden i orten eller den person, Wår Befallningshafswande, der omständigheterna så föranleda, för wißt mindre område förordnar att sådan anmälan emottaga; och iaktages derwid hwad i nämnda mom. för öfrigt föreskrifwes.

Mom. 3. Den, som will, sjelf eller genom annan, utom den ort, der han är bosatt, kringföra waror till salu annorledes än å marknad, skall för rättigheten att idka sådan handel wara skyldig att, efter de i mom. 1 och 2 bestämde grunder, anmäla sig hos wederbörande i mantalskrisningsorten och derjemte uppgifwa den eller de personer, han will till biträde i rörelsen begagna, samt aflemna betyg att sådan person är wälfredad och myndig.

Mom. 4. Kronofogde eller enligt mom. 2 särskildt förordnad person skall, inom medlet af hwarje månad, till wederbörande länsstyrelse insända ej mindre uppgift på den eller dem, som, på nu föreskrifwet sätt, under nästföregående månaden anmält sig till idkande af något näringsyrke, än och de betyg, som för sådant ändamål aflemnats.

§ 10.

Den, som will drifwa masugn eller hytta, stångjernsbruk, manufakturwerk eller annan inrättning, hwilken affser tillgodogörande eller förädling af mineralrikets afster och ej är att anse såsom handtwerk, skall, med bifogande af de i § 9 mom. 1 omförmälda betyg, anmäla sig hos Bergsöfwerstyrelsen, hwilken derwid försfar på enahanda sätt, som för länsstyrelse är föreskrifwet; kommande i öfrigt att för utöfning af sådan rörelse gälla jemmäl hwad särskildt stadgad är.

§ 11.

Landtmän äro oförhindrade att, utan anmälan, med biträde af hustru, hemmawarande barn och lagstadda tjenstehjon, till affsalu försärdiga de fabriks- och handtwerksarbeten, hwilka, såsom föremål för husflit, kunna af dem åstadkommas.

§ 12.

Sådane för statens eller kommunens räkning stiftade inrättningar, hwilka affse fattig- eller fängelsewård, äfwenfom underwisingss- och wårdanstalter af alla slag ega likaledes att, utan iakttagande af hwad här ofwan föreskrifwet är, till affsalu tillverka fabriks- och handtwerksarbeten.